

Storuman är en av orterna som är med i projektet.

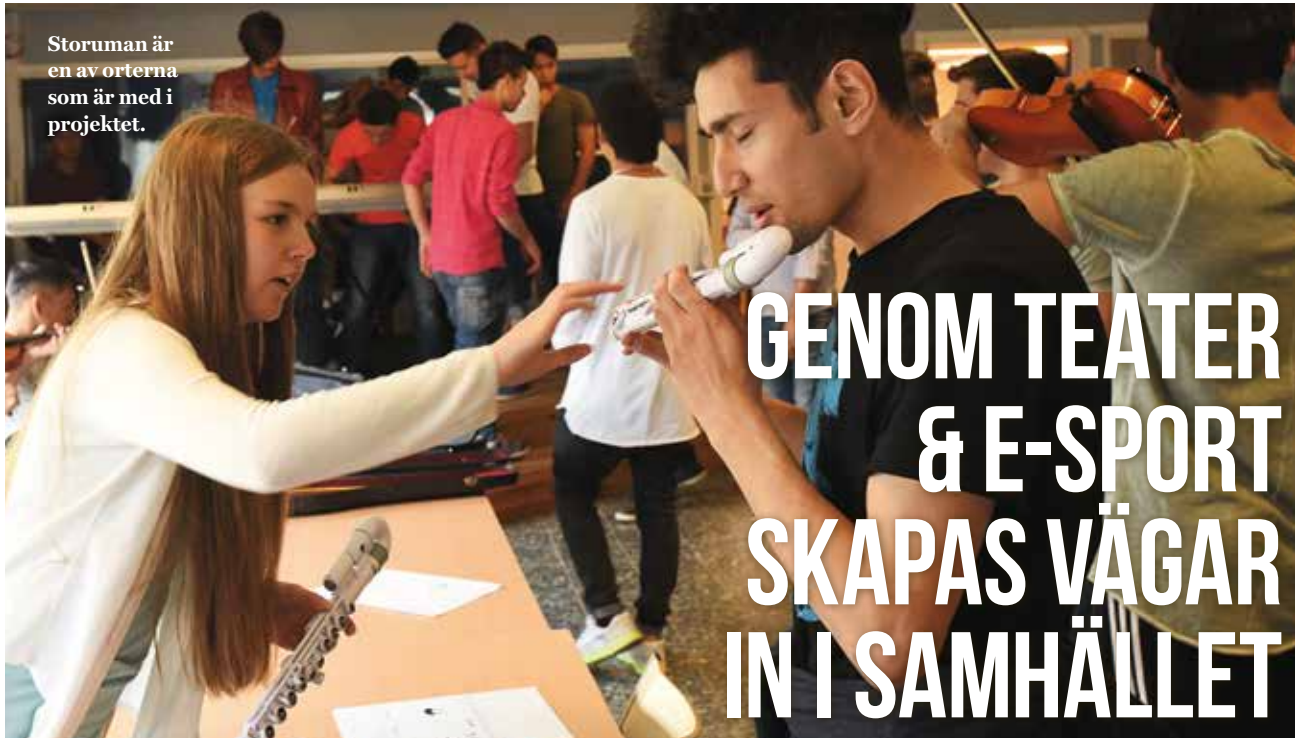

FOTO: DUNCAN KEMP

GENOM TEATER & E-SPORT SKAPAS VÄGAR IN I SAMHÄLLET

Ute har den första snön fallit och inne på Midgårdskolan är det höstlovet första dag. Lärare från olika musik- och kulturskolor i Västerbotten, Norrbotten och resten av landet har samlats för att lära sig om integration av varandra och av projektet "Barn på flykt".

text & foto Emma Åslin Stårsta

KONFERENSEN ÄR EN TVÅ-DAGARS workshop för att inspirera varandra utifrån projekt som har varit aktuella under de tre år som "Barn på flykt" har pågått. Projektet är inne i sin slutfas och nu ska erfarenheter delas och spridas. Camilla Freedman, nu enhetschef på Umeå kulturskola och jobbade tidigare på Arvidsjaurs kulturskola, och Duncan Kemp, ordförande och musiklärare på Kulturakademien i Storuman, presenterar hur projektet har sett ut under de här tre åren i Malå, Storuman och Arvidsjaur. Det har till stor del handlat om att pröva sig fram och se vad som funkar, och vara beredd på snabba förändringar. Som när Storumans kommun, med knappt sex tusen invånare, förberedde sig för att ta emot och integrera 175 nyanlända, som plötsligt med kort varsel förflyttades någon annanstans. Men många projekt har varit lyckade. I Arvidsjaur arrangerades en flashmob på stan där både nyanlända och svenskar dansade tillsammans. Andra projekt har handlat om teater, musik och

e-sport. För svårigheten är alltid att nå ut till de som inte automatiskt söker till musik- och kulturskolorna och allra svårast är att nå unga killar utan högskoleutbildade föräldrar. I Arvidsjaur introducerades nya ämnen som e-sport, nycirkus, media och slöjdklubb.

– Vi funderar hela tiden på hur blir vi mer tillgängliga för fler. I e-sporten möts unga killar i alla klasser. Genom den kom ett gäng ungdomar som aldrig hittat till oss förut. Det var jättekreativa killar som startade en förening och fortfarande kör på, säger Camilla Freedman.

I STORUMAN HAR BEHOVEN förändrats under de år som projektet pågick. Från början fanns ett akut behov för att få till en fungerande integration. Nu ser det inte likadant ut, många har flyttat ifrån Storuman och den ideella organisationen Kulturakademien som driver kulturskolan i kommunen lockar fler med att låta de ungdomar som är engagerade i Kulturakademien få visa på →

varför de uppskattar verksamheten

– De som är kvar blir lite som ambassadörer för oss, de förstår båda kulturerna och kan språket, säger Duncan Kemp.

De märkte att det var svårt att ha verksamhet på lov, då många åkte ifrån Storuman, och framförallt de äldre var svåra att locka med regelbundna träffar under terminen. Istället gjordes försök med kortare projekt som blev mycket lyckat.

– Vi borde ta vara på de nyanlända ungdomarna mycket mer. De är väldigt drivna och en jättesurs! säger Duncan Kemp.

De arrangerade en konsert i Malå i Arvidsjaur med en afghansk musiker som lockade nästan tvåhundra personer.

– Ungdomarna åkte 10 mil enkel resa bara för det. Då såg jag tydligt hur kultur bryter barriärer, där dansade alla med alla, både killar och tjejer! säger Duncan Kemp.

ATT KULTUR ÄR VIKTIGT blir aldrig så tydligt som när ett videoklipp med Mohammed Zara ur projektet Sverige Berättar visas. Han är en ung kille som kom ensam till Sverige dagen innan gränsen stängdes 2015. Två år senare fick han avslag på sin asylsökans och nu väntar han varje dag på nytt besked. Under tiden har han hittat till teatern. Han spelar en roll i en berättelse om en talangtävling där priset är ett uppehållstillstånd, de som förlorar blir direkt tillbakaskickade till Afghanistan.

– Teatern har betytt en frizon för mig, här får jag bestämma över min roll och får ut energi. Jag blir hörd och sedd och gör något viktigt. När hans karaktär i pjäsen inte vinner och ska skickas hem till Afghanistan, tar han livet av sig i parkeringshuset.

– Allt i pjäsen händer på riktigt. Ingenting är överdrivet, men jag går vidare med livet och tar en dag i taget, säger Mohammed Zara med blicken rakt in i kameran.

Även Globträdet jobbar med integration genom föreställningen My life. De åker runt i hela landet med den starka föreställningen som

Personal från kulturskolor runt om i hela landet deltar på konferensen, även om de flesta kommer från Västerbotten och Norrbotten

spelas av barn från slummen i Dandora utanför Nairobi i Kenya. Berättelsen om livet i närheten av en av världens största soptippar där våldtäkter, kriminalitet och övergrepp hör till vardagen lämnar ingen oberörd. Men den avslutas med mycket glädje när hela publiken står upp och dansar tillsammans med skådespelarna, både på läktaren och på scenen.

UNDER WORKSHOPEN dagen efter diskuterar Diana Costin, musiklärare i Umeå, med Kajsa Dahlström från Globträdet möjligheterna att jobba vidare med projektet. Kajsa Dahlström är noga med att det inte är en föreställning som kommer in och kör och sen är det klart, hon vill att både elever och lärare är förberedda och vet vad det handlar om.

– Det är kul om klassen förbereder och vet vad det innebär att det kommer någon från Kenya. Så blir vår föreställning som ett svar på det, säger hon och Diana Costin håller med. Diana Costin hoppas att hon eller hennes kollega kan åka till Nairobi och ta med sig intryck och erfarenheter hem för att ännu bättre förbereda eleverna på vad det innebär att vara barn i Nairobi jämfört med i Sverige.

– Det blir mycket starkare för de om någon kan visa bilder och berätta hur det verkligen känns att vara där.

Björn Emmoth, rektor på kulturskolan i Kalix och vice ordf i Kulturskolerådet, sitter vid andra ändan av bordet och hör vad de pratar om. Han håller med och berättar hur effektivt det var när skolorna i Kalix under 2007-2010 hade ett partnerskap med Kampala, huvudstaden i Uganda. Fem av sju skolor deltog och eleverna fick brevvänner i Uganda. De lärde sig om nya rastaktiviteter och lekar från varandra och projektet fick många ringar på vattnet, där hela Kalix gick ihop och samlade kriter, symaskiner och gosedjur som skickades till skolorna i Kampala.

– Det mesta är ju lika, under olikheterna på utsidan så är det mesta lika, säger Björn Emmoth. ■